

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobců:

a) H. M.

b) F. R.

c) nezl. E. M.

všichni státní příslušnost Afghánistán,

nezletilý žalobce c) zastoupen matkou žalobkyně b),

všichni t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová,

294 21 Bělá pod Bezdězem – Jezová, Jezová 1501,

všichni zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům,

Sídlem 190 00 Praha 9, Kovářská 4

proti

žalovanému:

Policie České republiky, krajské ředitelství policie
Moravskoslezského kraje

sídlem 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava, 30. dubna 1682/24

o žalobě žalobce a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021 č. j. KRPT-103142-30/ČJ-2021-070022-COV, a o žalobě žalobců b) a c) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021 č. j. KRPT-103150-31/ČJ-2021-070022-COV, o zajištění

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021 č. j. KRPT-103142-30/ČJ-2021-070022-COV se zrušuje.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021 č. j. KRPT-103150-31/ČJ-2021-070022-COV se zrušuje.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobci domáhali zrušení v záhlaví označených rozhodnutí žalovaného, jimiž bylo rozhodnuto podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 7 téhož zákona o zajištění žalobců za účelem jejich předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Nařízení č. 604/2013“). Doba zajištění byla stanovena podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb. na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Žaloba žalobce a) směřovala proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021 č. j. KRPT-103142-30/ČJ-2021-070022-COV. Žalobci b) a c) žalobou napadli rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2021 č. j. KRPT-103150-31/ČJ-2021-070022-COV.
2. Žalobci namítali, že žalovaný v napadených rozhodnutích dostatečným způsobem nezohlednil nejlepší zájem žalobce c), který je dítětem ve věku 2 let a vztahují se tak na něho zvláštní právní záruky z hlediska práv dětí. Dle výkladového stanoviska Výboru OSN pro práva dítěte k Úmluvě OSN o právech dítěte nemůže být dítě nikdy omezeno na osobní svobodě pouze z důvodu svého pobytového stavu. Přísné podmínky, které na zajištění dítěte klade judikatura ESLP, rovněž nebyly naplněny, co se týče přiměřenosti zajištění ve vztahu k jeho délce, která je v případě žalobců několikanásobně delší než ESLP povolená délka několika dní. Žalovaný rovněž vycházel ze zjevně zastaralých informací o fungování detenčního zařízení Bělá – Jezová. Výbor OSN pro práva dítěte konstatoval již v roce 2012, že státy by měly zajistit, aby jejich migrační politika, právní předpisy a opatření respektovaly právo dítěte na rodinný život a aby žádné dítě nebylo odloučeno od svých rodičů, ledaže by to bylo v nejlepším zájmu dítěte. Výbor nicméně dále dodal, že zásada zachování celistvosti není důvodem pro zajištění dětí a pro celou rodinu by mělo být nalezeno alternativní opatření. Dle žalobců současná zákonná úprava v České republice je zjevně v rozporu s mezinárodními standardy, které buď nepřipouštějí zajištění dítěte vůbec, nebo je připouštějí jako absolutní výjimku na dobu podstatně kratší. Právní úprava v zákoně o pobytu cizinců nadále ovšem umožňuje zajištění dítěte, a to na dobu až 90 dnů. Dle žalobců soudy by měly přednostně aplikovat úpravu mezinárodní, stejně tak i správní orgány, tedy že k zajištění dítěte nepřistoupí, resp. v případě soudů, že rozhodnutí o zajištění dítěte pro jeho rozpor s mezinárodním právem zruší. Rozhodnutí žalovaného nemůže obstát dle žalobců z následujících důvodů. Ze všechno okolností daného případu je zřejmé, že žalobce c) byl do ZZC Bělá – Jezová umístěn spolu se svými rodiči, jenom a pouze kvůli svému pobytovému stavu, totiž z důvodu přicestování na území ČR bez potřebného vstupního oprávnění a cestovního dokladu. Zajištění žalobce c) pouze kvůli

jeho pobytovému stavu je však v rozporu s nejlepším zájmem dítěte dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte tak, jak tento zájem vykládá Výbor OSN pro práva dítěte. Princip zachování jednoty rodiny nemůže být důvodem pro zajištění dítěte, neboť tohoto cíle lze dosáhnout i podstatně mírnějšími prostředky, např. uložením alternativy k zajištění. Žalobci žalovanému rovněž vytkli, že vychází ze zastaralých informací o fungování zařízení ZZC Bělá – Jezová. Pripustili, že uvedené zařízení je určeno primárně pro zranitelné skupiny. Mezi ty však nepatří pouze rodiny s dětmi, ale také rodiny bez dětí, samotné ženy, nezletilí bez doprovodu či oběti psychického či fyzického násilí. Všechny tyto osoby pak v zařízení sdílejí společné ubytovací prostory na budově C. Není tedy pravdou, že by rodiny byly ubytovávány odděleně od dalších skupin. Žalobci se domnívají, že detenční středisko není vhodným zařízením pro pobyt dětí a jiných zranitelných skupin. Namítali rovněž, že s ohledem na věk dítěte nemůže rozhodnutí žalovaného o zajištění obstát z hlediska jeho délky ve světle judikatury ESLP. Zdůraznili, že žalobci c) jsou 2 roky. Již v době podání žaloby byli omezeni na osobní svobodě 13 dnů, přičemž samotným rozhodnutím o zajištění jim byla vyměřena délka zajištění na 30 dnů. Lze mít zásadní pochybnosti o tom, zda je zajištění žalobce vůbec nutné.

3. Žalobci dále namítali, že žalovaný v napadených rozhodnutích nijak nezohlednil jejich zranitelnost a motiv pro nezákonný vstup na území ČR. Žalovaný se v napadených rozhodnutích zaměřil na skutečnosti svědčící v neprospěch žalobců (nezákonný vstup), zatímco ke skutečnostem svědčícím v jejich prospěch (důvody opuštění země, faktická nemožnost obstarat potřebná pobytová oprávnění) nijak nezohlednil. Žalovaný nepostupoval tak, aby vyloučil pochybnosti o tom, zda žalobci jsou či nejsou zranitelné osoby. Je pravdou, že zákon o pobytu cizinců, na základě jehož ustanovení jsou žalobci zajištěni, s pojmem zranitelných osob výslovně neoperuje. Tuto mezeru v zákoně o pobytu cizinců nezbyvá než překlénout analogií se zákonem o azylu a eurokonformním výkladem zákona o pobytu cizinců ve světle povinností ČR vyplývajících např. z Návrátové směrnice. Žalobci se domnívají, že by mohli spadat do některé z kategorií zranitelných osob. Jelikož přinejmenším v případě žalobce c) se jedná o zranitelnou osobu, měl správní orgán přistoupit k uplatnění mírnějšího opatření spočívajícího v umístění žalobců do jednoho z Pobytových středisek Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, kde by žalobci byli k dispozici správnímu orgánu pro další úkony v řízení. V důsledku pochybení při identifikaci žalobců jako zranitelných osob žalovaný nijak v dalším kroku nerefletoval jejich zranitelnost ve vztahu k otázce přiměřenosti zajištění, jeho alternativám a jeho délce. Tím napadené rozhodnutí zatížil vadou nepřezkoumatelnosti v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu. K závěru žalovaného, že uložení některého ze zvláštních opatření by nesplnilo svůj účel, neboť výkon předání do Rumunska by tak byl ohrožen, žalobci podotkli, že pokud by byl vstup a pobyt žalobců na území ČR oprávněný, správní orgán by se k úvahám o jejich zajištění vůbec nedostal. Žalobci se z pohledu správního orgánu tedy stávají automaticky nedůvěryhodnými v případě vstupu bez potřebných pobytových oprávnění. Pokud by se přistoupilo na tuto argumentaci, nebylo by možné zvláštní opatření aplikovat v podstatě nikdy, neboť v případě cizince s legálním pobytem není důvod jej zajistit ani u něj aplikovat alternativu. Žalovaný nijak nerefletoval, že pocházejí z Afghánistánu, tedy prchají z oblasti zmítané dlouhodobým konfliktem, kde nefungují úřady a možnost obstarat cestovní doklady a víza je v podstatě nulová. Skutečnost, že žalobci měli pro svůj neoprávněný vstup na území ČR legitimní důvod, však žalovaný nijak nezohlednil. Žalobci mají za to, že žalovaný pochybil, když z jejich neoprávněného

vstupu automaticky dovodil závěr o celkové nevěrohodnosti a následně nemožnosti uložit některé z mírnějších opatření.

4. Žalobci dále namítali, že překážku jejich předání představuje stav azylového systému v Rumunsku, který zejména ve vztahu k rodinám s dětmi vykazuje zásadní nedostatky, které byly opakovaně seznány jak českými soudy, tak správními soudy členských států EU i mezinárodními orgány. Žalovaný vycházel při posuzování možnosti realizace účelu zajištění ze zcela obecných informací a nereflektoval jejich individuální situaci, zejména nezletilého žalobce c). Bylo povinností žalovaného posoudit alespoň předběžně, zda je jejich předání do Rumunska z hlediska mezinárodní závazků ČR alespoň potenciálně možné. Tím se žalovaný v napadených rozhodnutích vypořádal pouze zcela povrchně. Zejména pak nijak nezohlednil, že žalobce c) je dítětem. Napadená rozhodnutí obsahují zcela obecné úvahy o tom, že Rumunsko je členským státem EU, z čehož se dovozuje, že je povinno dodržovat minimální standardy ochrany základních lidských práv, že ministerstvo vnitra či jiný ústřední orgán státní správy či EU nevydaly závazné rozhodnutí, které by deklarovalo, že tyto minimální standardy dodržovány nejsou. V této souvislosti žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 166/2020 – 54, z něhož citovali. Odkázali i na rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 32 Az 49/2020 – 91 a další soudní judikaturu. Žalobci uvedli, že situace rodin s dětmi v Rumunsku se nezlepšuje, ale naopak zhoršuje, o čemž vypovídá celá řada veřejně dostupných zdrojů. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nevyšel ze skutečného stavu věci, neboť si neopatřil aktuální informace o stavu azylového řízení v Rumunsku z různých zdrojů, nezohlednil aktuální judikaturu správních soudů, která mu měla být z vlastní činnosti známa. Závěr žalovaného, že transfer žalobců je potenciálně možný, je tedy v rozporu s uváděnými zdroji. Závěr o možnosti realizace dublinského transferu je nadto nepřezkoumatelný ve vztahu k žalobci c), neboť žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nezohlednil dopady předání z hlediska podmínek pro rodiny s dětmi a nejlepšího zájmu dítěte, ačkoliv mu toto pochybení bylo v minulosti opakovaně vytýkáno Nejvyšším správním soudem. Žalobce zajistil za účelem správního úkonu, u něhož dostatečně neprověřil, zda je v potenciální rovině vůbec možné jej vykonat. Zajištění je i z toho důvodu nezákonné.
5. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že se zabýval podrobně otázkou práva na právní pomoc, materiálními podmínkami žadatelů o mezinárodní ochranu. Vycházel přitom z Informace MV ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 13. 8. 2020, která popisuje azylový systém v Rumunsku. Subjektivní názory žalobců nejsou podloženy ve správním řízení žádnými konkrétními připomínkami. Žalovaný uvedl, že při zajištění žalobců zohlednil i nejlepší zájem dítěte v kontextu Úmluvy o právech dítěte. Primární složkou je zachování jednoty rodiny, tj. umístění dítěte do stejného zařízení jako rodičů. Žalovaný odkázal na hodnocení možnosti vést rodinný život i v zařízení, jak je uvedl v napadených rozhodnutích. O zajištění žalobců rozhodl až po náležité úvaze o možnosti uložit na místo zajištění zvláštní opatření za účelem vycestování. Žalovaný si je vědom toho, že zajištění má být použito až jako krajní prostředek k dosažení účelu. Zdůraznil však, že ze zjištěného skutkového stavu, zejména z výpovědi samotných cizinců, byl zřejmý nepochybnitelný úmysl pokračovat v cestě do cílové země, tedy do Německa. Ostatně za cestu do vybrané cílové země převaděčům zaplatili nemalé finanční prostředky. Riziko útěku je proto nepochybnitelné. Přislíbit osobám reálnou možnost legálního předání do cílové země Německa není možné, neboť nedisponují platnými cestovními

doklady či oprávněními k pobytu a nelze proto očekávat, že osoby dobrovolně vyčkají na území ČR a zmaří tak svou nemalou investici. Sami cizinci sdělili, že si jsou vědomi neoprávněnosti svého počínání. Žalovaný posuzoval podmínky v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová z hlediska čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Z úřední činnosti jsou správnímu orgánu o tomto zařízení známy skutečnosti, které podrobně popsal v napadených rozhodnutích. Žalobci mají v tomto zařízení přístup ke zdravotní péči. Žalobci v době zajištění poté, co vystoupili z úkrytu nákladního vozidla, byli značně vyčerpaní a domáhali se stravy, oblečení a hygienických pomůcek pro sebe i dítě. Žalovaný uvedl, že nemůže nezmínit, že sami rodiče své dítě ohrožují na jeho zdraví či životě, neboť jej vystavují velkému nebezpečí. Při své nelegální cestě z Íránu do Německa využívali různé trasy k nelegálnímu překročení státních hranic mezi jednotlivými zeměmi, naposledy při cestě z Rumunska až do České republiky, kdy cestovali asi 15 až 16 hodin ukryti na návěsu nákladního vozidla. Je tak zcela pravděpodobné, že žalobci by opětovně riskovali zdraví a život, a to při jejich dalším nelegálním překročení státní hranice mezi ČR a Německem, což je jejich cílová země, avšak nemají žádné oprávnění k pobytu na území Německa. Zajištění a následné umístění žalobců do zařízení pro zajištění cizinců bylo jedinou reálnou možností, jak v danou chvíli zabezpečit rodině bezpečné zázemí. Žalovaný zdůraznil, že žalobci nemají potřebné finanční prostředky, v České republice nemají žádné zázemí, nejsou schopni si zajistit ubytování, stravu a základní hygienické prostředky. Na základě zjištění správního orgánu nepřipadá v úvahu uplatnění zvláštních opatření dle § 123b a § 123c zákona č. 326/1999 Sb. Doba zajištění byla stanovena po pečlivém posouzení. Byl zde naléhavý veřejný zájem na neodkladném ukončení protiprávního jednání žalobců a zabránění jeho pokračování. Zajištění žalobců a jejich umístění do zařízení pro zajištění cizinců nedošlo k porušení práv na jejich rodinný či soukromý život a zajištění není nepřiměřené vzhledem k okolnostem případu. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí.

6. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, která vydání rozhodnutí předcházela, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud o žalobě rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) a § 172 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobci nenavrhli ve lhůtě 5 dnů od podání žaloby konání soudního jednání k projednání věci.
7. Ze správních spisů bylo zjištěno, že žalobou napadenými rozhodnutími ze dne 20. 5. 2021 žalovaný rozhodl o zajištění žalobců podle § 129 odst. 1 zákna č. 326/1999 Sb., ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 7 téhož zákona za účelem jejich předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Nařízení č. 604/2013“). Doba zajištění žalobců byla podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb. stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Žalovaný vycházel ze zjištění, že dne 19. 5. 2021 v 15:44 hod. byli žalobci kontrolováni hlídkou dálničního oddělení Ostrava v Antošovicích na dálnici D1 na 368. km ve směru na Polsko v prostoru odstavné plochy u benzínové čerpací stanice Euro Oil. Kontrola byla provedena

na základě telefonického oznámení obsluhy benzinové čerpací stanice, za kterou se dostavil řidič označeného nákladního vozidla státní příslušnosti Litva, který sdělil, že v prostoru jeho návěsu připojeného k tahači slyšel nějaké klepání. Žalobce a) a žalobkyně b) byli ztotožnění dle předloženého průkazu žadatele o mezinárodní ochranu v Rumunsku. Spolu s žalobci a) a b) byl i nezletilý žalobce c). Následně byli eskortováni na služebnu policie, kde bylo provedeno daktyloskopování spojené s lustrací v systému AFIS a EURODAC, kde byla zjištěna shoda se záznamem v Rumunsku. Žalobce a) disponoval průkazem žadatele o mezinárodní ochranu v Rumunsku č. 178944/21, žalobkyně b) č. 178942/21. Jiné doklady žalobci nepředložili ke kontrole. Žalobci a) a b) uvedli, že jsou státními příslušníky Afghánistánu. Bylo zjištěno, že cizincům nebylo vydáno žádné oprávnění k pobytu na území České republiky. Nedisponovali žádným cestovním dokladem. Žalobce a) do protokolu uvedl, že se narodil v Íránu, kde jeho rodina emigrovala. Státní příslušnost má Afghánskou. Celou dobu svého života žil v Íránu, kde se také oženil s žalobkyní b) a mají syna nezletilého žalobce c). Žalobci i s nezletilým synem opustili Írán asi 20. 2. 2020. Jeli do Turecka. Bratr žalobce a) mu dohodl převaděče, který jej doprovázel přes Turecko až do Řecka. Do Řecka vstoupili asi 1. 3. 2020. Celou cestu si financoval sám a to z peněz, které si vydělal a z půjčky od rodiny. Do Řecka se žalobce a) dostal s rodinou přes moře. Asi 14 dnů byli na vojenské lodi a poté je převezli do tábora u Athén, kde bydleli ve stanu společně se třemi rodinami. Tam strávili asi jeden rok. Jelikož v táboře panovaly špatné podmínky pro nezletilého, rozhodli se, že budou pokračovat dále do Německa. Odjeli do Soluně, kde žalobce a) kontaktoval převaděče a ten je spolu ještě s další rodinou, která je zajištěná s nimi, dostal do Albánie, následně do Černé hory. Tam byli asi dva dny v nějakém táboře a poté je stejný převaděč dostal do Srbska. Většinu cesty přes hranice šli pěšky. Cesta je stála celou rodinu 2 800 Euro. Jinak tvořili skupinu asi 15 lidí. V Srbsku byli asi 10 dnů v nějakém táboře a poté sami s druhou rodinou odešli do Bělehradu. V táboře u Bělehradu jim odebrali otisky, předali jim nějakou kartu. Tam žalobci o azyl nežádali. Někáký převaděč jim nabídl cestu do Rumunska za úplatu 3 600 Euro. Tuto částku uhradili, jejich cílovou destinací bylo Německo, kde má žalobce a) bratra. V Rumunsku je zadržela policie a převezla do karantény na 14 dnů, následně byli odvezeni do tábora u Temešváru a vydali jim kartu azylanta, i když v Rumunsku nechtěli zůstat. Po třech až čtyřech dnech odešli z tábora. Našli převaděče, který je vozidly taxi převezl na parkoviště a naložil je do návěsu nákladního auta, které mělo jet do Německa. Cesta stála dalších 2 000 Euro. Přes GPS věděli, že jedou přes Maďarsko, Slovensko a do České republiky. Jakmile zjistili, že směřují jinde než do Německa, začali bouchat na dveře. Až na parkovišti před hranicí s Polskem vystoupili a poté je zadržela policie. Žalobce a) si byl vědom neoprávněného pobytu na území ČR, sdělil, že nevlastní žádný cestovní doklad či jiný doklad opravňující ho k pobytu na území ČR. Žalobce a) potvrdil, že přicestoval v úkrytu nákladního vozidla. Jeho cílovou zemí je Německo, kde má bratra. Žalobkyně b) do protokolu o výsledku účastníka řízení kromě jiného uvedla, že je manželkou žalobce a), narodila se v Íránu, kde její rodina emigrovala. Státní příslušnost má Afghánskou. Celou dobu života žila v Íránu, kde se také vdala a narodil se jim nezletilý žalobce c). Žalobkyně b) cestu z Íránu do doby zadržení na území České republiky popisovala shodně jako žalobce a), jak je citováno výše. I žalobkyně b) uvedla, že jejich cílovou zemí je Německo, kde má žalobce a) bratra. Žalobci sdělili, že se nechtějí vrátit ani do Afghánistánu, protože tam nikdy nežili a nikoho tam nemají. Nechtějí se vrátit ani do Íránu, protože neměli povolení tam žít. Chtějí lepší život pro sebe a syna. Výslovně uvedli, že v České republice

nebudou žádat o mezinárodní ochranu. K jejich pobytu v azylovém zařízení v Rumunsku není v protokolech o jejich výpovědi uvedeno ničeho.

8. Žalovaný v napadených rozhodnutích vzal za prokázáno, že žalobci požádali o mezinárodní ochranu v Rumunsku, což vyplývá jak z provedeného daktyloskopování a následného porovnání otisků v systému EURODAC, tak z předložených průkazů žadatele o mezinárodní ochranu v Rumunsku, stejně tak z protokolu o podání vysvětlení. Žalovaný vzal rovněž za prokázáno, že v době kontroly cizinci nepředložili žádný platný cestovní doklad ani platné oprávnění k pobytu, opravňující je k pobytu na území ČR. Žalovaný učinil závěr, že žalobci na území ČR vstoupili neoprávněně, bez cestovního dokladu a bez platného oprávnění k pobytu na území ČR. Porušili tak povinnost stanovenou v § 103 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., tedy povinnost pobývat na území pouze s platným cestovním dokladem a oprávněním k pobytu, pokud tento zákon nestanoví jinak. Dále porušili Ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví ČR č. j. MZDR 20599/2020-79/MIN/KAN ze dne 14. 5. 2021 a to zákaz vstupu na území ČR, přičemž na cizince se nevztahovala žádná z výjimek uvedených v Ochranném opatření Ministerstva zdravotnictví ČR. Žalovaný dospěl k závěru, že Rumunsko je zemí příslušnou k posouzení žádosti žalobců o mezinárodní ochranu a mělo by být v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 povinno žadatele přijmout zpět na své území. Jelikož žalobci vstoupili na území ČR neoprávněně a současně jde o žadatele o mezinárodní ochranu v Rumunsku, rozhodl žalovaný, že je důvod pro jejich zajištění dle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 7 zákona č. 326/1999 Sb., a to s odkazem na postup dle Nařízení č. 604/2013. Žalovaný se dále zabýval možnými překážkami předání žalobců. Vyšel ze zjištění, že žalobci na území ČR nemají žádné trvale žijící příbuzné, v České republice pobývali pouze krátkou chvíli, neměli ani v úmyslu se usadit v České republice. Česká republika byla pouze tranzitní zemí při jejich snaze dostat se do Německa. Na základě předchozích jednání žalobců žalovaný dovodil, že hrozí vážné nebezpečí jejich útěku v tom smyslu, že by na území ČR nesetřvali, ale pokračovali by do své cílové země Německa, jak to sami deklarovali v protokolu. Za účelem dosažení svého cíle opakovaně nelegálně překročili vnější hranice EU. Šetřením bylo zjištěno, že cizinci požádali o mezinárodní ochranu v Rumunsku, avšak cestováním po státech EU bez cestovního dokladu nebo jiného oprávnění prokázali, že nemají zábrany porušovat právní předpisy jak evropského, tak vnitrostátního práva. Toto jednání nedává záruku, že budou skutečně dobrovolně vyčkávat na území ČR do doby, než budou předáni do země, která je příslušná k posouzení jejich žádosti o mezinárodní či dočasnou ochranu. Žalovaný rovněž učinil závěr, že pro nedostatek finančních prostředků žalobci nemohou zvolit cestu ani leteckou přepravou a ani nejsou schopni uvést žádnou adresu pobytu v České republice, na které by se zdržovali. Rumunsko, kam mají být žalobci předáni, je zemí, se kterou Česká republika přímo nesousedí a žalobci jako nelegální cizinci nemohou oprávněně samostatně do tohoto státu vycestovat, neboť by tím porušili právní předpisy tranzitních zemí a jak plyne z jejich vyjádření, ani by tam dobrovolně nevycestovali, neboť jejich cílovou zemí je Německo. V daném případě tedy existuje vážné nebezpečí jejich útěku ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný současně dovodil, že nepřipadá v úvahu uplatnění zvláštních opatření dle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Odkázal přitom na relevantní judikaturu. Uvedl, že v případě žalobců je užití zvláštního opatření za účelem vycestování neúčinné. Žalovaný odkázal na § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců a uvedl, že při svém rozhodování je policie povinna posoudit dvě podmínky z toho ustanovení vyplývající, a to,

zda je cizinec schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření za účelem vycestování a současně, zda neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon předání cizince. V Rumunsku, kde byli žalobci zadrženi policií, požádali o mezinárodní ochranu. Z výpovědi žalobců a) a b) je zcela zřejmé, že neměli v úmyslu tam setrvat a je tak důvodné se domnívat, že v jejich případě by uložení zvláštního opatření nesplnilo zamýšlené očekávání a území by opustili a následně neoprávněně vstoupili do dalších zemí EU až do Německa. Uložením zvláštního opatření by tak byl ohrožen výkon jejich předání a takové opatření by bylo neúčinné. Podle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců není v takovém případě možné uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. Důsledkem rozhodnutí o zajištění bude umístění žalobců a jejich nezletilého syna do uzavřeného zařízení. Rodina bude umístěna pohromadě v rámci jednoho zařízení, budou tedy moci realizovat rodinný život v rámci daného zařízení, tj. budou respektovány základní aspekty rodinného života, bude jim poskytnuto samostatné ubytování v odpovídající kvalitě, dostupné je vybavení pro péči o děti všech věkových kategorií, zařízení je plně vybaveno pro trávení volného času pro zajištěné rodiny a zejména s otevřením nového bloku pouze pro rodiny s dětmi dochází k minimalizaci viditelných bezpečnostních opatření narušující rodinný život. Žalovaný specifikoval, že se v daném případě jedná o Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, které je určeno speciálně pro ubytování rodin s dětmi a obsáhle pak popisoval podmínky v tomto zařízení. Současně uvedl, že zohlednil i nejlepší zájmy nezletilého žalobce c) v kontextu Úmluvy o právech dítěte s tím, že primární složkou je zachování jednoty rodiny, tj. umístění dítěte do stejného zařízení jako rodičů. Žalovaný zdůraznil, že o zajištění žalobců a) a b) a nezletilého žalobce c) rozhodl až po náležité úvaze o možnosti uložit namísto zajištění zvláštní opatření za účelem vycestování. Je si vědom toho, že zajištění má být použito až jako krajní prostředek dosažení účelu. Možnosti uložit zvláštní opatření za účelem vycestování by nebylo účinné. Žalovaný zopakoval, že ze zjištěného skutkového stavu, zejména z výpovědi žalobců a) a b) je zřejmý nespochybnitelný úmysl pokračovat v cestě do cílové země, za cestu převaděčům žalobci zaplatili nemalé finanční prostředky. Je zde riziko jejich útěku. Nelze očekávat, že by dobrovolně vyčkali na území ČR a zmařili tak svou nemalou investici. Sami uvedli, že jsou si vědomi neoprávněnosti svého počínání.

9. Žalovaný se v napadných rozhodnutích rovněž zabýval tím, zda neexistují možné překážky předání žalobců do Rumunska, které je příslušné k posouzení jejich žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný uvedl, že mu nejsou známy překážky, pro které by nemohlo být realizováno jejich předání do této země. Konstatoval, že na úrovni Evropské unie, ať již jejich jednotlivých výkonných orgánů či Evropského soudního dvora, ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy EU nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv EU. Rumunsko je členem EU, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopné zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů i ze strany nestátních subjektů. Rumunsko ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad dodržováním těchto práv. Rumunsko je rovněž považováno za bezpečnou zemi původu nejen Českou republikou, nýbrž i ostatními státy EU. Dle žalovaného žalobci a) a b) do protokolu uvedli, že zpět do Afghánistánu, Íránu či

Rumunska se nechtějí vrátit, jelikož míří do Německa za lepším životem pro sebe a syna a v České republice nemají v úmyslu setrvat. Žalovaný vycházel v rámci posouzení otázky, zda bude možná realizace předání žalobců společně s jejich nezletilým synem do Rumunska z dostupných zdrojů, konkrétně pak z Informace ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 13. 8. 2020, která dle žalovaného popisuje azylový systém – řízení o mezinárodní ochraně, pobytová střediska, počty žádostí o mezinárodní ochranu v Rumunsku. Žalovaný v této souvislosti odkázal také na to, že Evropská komise vydala pod zn. C (2020) 2516 doporučující materiál o tom, aby členské státy pokračovaly v provádění dublinského nařízení.

10. V napadených rozhodnutích žalovaný dále odůvodnil dobu zajištění. V podrobnostech soud odkazuje na str. 10 napadeného rozhodnutí.
11. Součástí spisů žalovaného je uvedený zdroj, z něhož žalovaný vycházel při posouzení otázky, zda bude možná realizace předání žalobců do Rumunska, tedy Informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 13. 8. 2020 – azylový systém – řízení o mezinárodní ochraně, pobytová střediska, dublinský systém a počty žádostí o mezinárodní ochranu, přičemž v bodě 2. – azylová střediska se konstatuje, že ačkoliv je žadatelům o mezinárodní ochranu zajištěn přístup k základním službám, např. lékařské a psychologické péči, nebo vzdělání, jejich dostupnost se liší podle typů zařízení, často je nedostatečná a suplována neziskovými organizacemi. Podle tohoto materiálu v současné době funguje šest státních ubytovacích středisek pro uprchlíky, jedním z nich je i Zařízení v Temešváru a ve vztahu k tomuto zařízení je zde uvedeno toliko to, že specificky v tomto středisku fungovaly pro ubytování žadatelů o mezinárodní ochranu dvě budovy, v každé z nich byla jedna kuchyňka a jedna z budov byla vyhrazena pro rodiny s dětmi. Podle zpráv AIDA si ubytovaní stěžovali na štěnice, hmyz a blechy, ač v roce 2019 byly prostory 8x dezinfikovány, nekvalitní matrace a obecně nízkou úroveň sociálních a hygienických zařízení. Ve středisku působily neziskové organizace, které v rámci projektu v roce 2019 provedly renovaci prostorů pro děti. Ve středisku působil na částečný úvazek lékař a na plné úvazky dvě sestry, které se střídaly na směny. Zařízení v Temešváru je stejně jako další rumunská zařízení přístupné zástupcům třetích stran, např. neziskových organizací, právním zástupcům. V roce 2019 byla kapacita zařízení v Temešváru 50 osob, obsazenost 73 osob. Žádné bližší informace o podmínkách rodin s dětmi a o tam panujících poměrech neobsahuje.
12. K žalobním námitkám krajský soud uvádí, že jejich podstatou je otázka zákonnosti zajištění žalobců za účelem jejich předání do Rumunska, přičemž k jejich zajištění žalovaný přistoupil poté, co z důvodů výše citovaných dospěl k závěru, že jsou naplněny předpoklady uvedené v § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, podle něhož policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo

nesousedícího v Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území. Krajský soud se shoduje se žalovaným v tom, že v případě žalobců bylo dáno vážné nebezpečí jejich útěku ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobci a) a b) od počátku vyjadřovali svůj úmysl dostat se do Německa, kde má žalobce a) bratra, překračovali hranice států mimo Evropskou unii i v rámci Evropské unie za pomoci převaděčů a v Rumunsku, kde podali žádost o mezinárodní ochranu, nevyčkali rozhodnutí o těchto žádostech. Z jednání rodičů nezletilého žalobce c), žalobců a) a b) byl tedy zcela zjevný úmysl nesetrvat v České republice a pokračovat v cestě do Německa. Žalovaný v napadených rozhodnutích zcela podrobně popsal, co považuje z hlediska vážného nebezpečí útěku za podstatné a proč nemohlo být využito mírnějších opatření. I z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že u cizinců, kteří postupují obdobně jako žalobci – stanoví si cílovou zemi v Evropské unii, do které se snaží dostat nezákonnými způsoby prostřednictvím převaděčů, kterým za umožnění cesty zaplatí předem sjednané částky a přecházejí státní hranice mimo oficiální hraniční přechody, bude vážné nebezpečí útěku zpravidla dáno. Protože se krajský soud zcela ztotožňuje s podrobnými závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí stran nemožnosti využít mírnějších opatření, v podrobnostech na odůvodnění napadených rozhodnutí odkazuje a námitky žalobců, že žalovaný měl přistoupit k uplatnění mírnějšího opatření spočívajícího v umístění do jednoho z pobytových středisek, zprávy uprchlických zařízení, ministerstva vnitra neshledává důvodnými. Nedůvodnou je i jejich námitka v této souvislosti o tom, že v zařízení pro zajištění cizinců jsou přítomny silné bezpečnostní prvky. Krajský soud odkazuje na rozsudek NSS č. j. 5 Azs 166/2020 – 54, v němž NSS uvedl, že bezpečnostní prvky jsou z povahy věci v určité míře nezbytné ve všech zařízeních určených pro zajištění cizinců. Již samotné zajištění za účelem předání je výsledkem úvahy, že mírnější opatření nelze účinně uložit, neboť existuje vážné nebezpečí útěku zajišťovaných cizinců. Bez bezpečnostních prvků by zajištění cizinců v těchto zařízeních postrádalo svůj smysl, neboť nebezpečí jejich útěku by nebylo nijak eliminováno. Samotnou přítomnost těchto prvků proto nelze považovat za nepřiměřené opatření, a to ani ve vztahu k nezletilým cizincům pobývajícím v těchto zařízeních.

13. Další okruh žalobních námitek se vztahoval k nezohlednění nezletilosti žalobce c) a námitek, že napadené rozhodnutí je v rozporu s nejlepším zájmem dítěte. Krajský soud ve vztahu k tomuto okruhu žalobních námitek předně konstatuje, že žalobci poprvé až v žalobě proti rozhodnutím žalovaného o jejich zajištění uvedli, že disponují informacemi o limitech rumunského azylového systému ve vztahu k nezletilým osobám, že situace žadatelů o azyl, jimiž jsou rodiny s dětmi, se v Rumunsku nezlepšuje, ale naopak zhoršuje a že podle relevantních mezinárodních zpráv o azylovém systému v Rumunsku je situace tam pro žadatele o mezinárodní ochranu dlouhodobě nepříznivá, tím spíše pro zranitelné skupiny jako jsou rodiny s dětmi a tyto informace potvrzují jejich pochybnosti ohledně slučitelnosti jejich transferů do těchto zemí s mezinárodně právními závazky ČR. Odkázali přitom na relevantní judikaturu správních soudů. Namítali, že ve vztahu k žalobci c) je závěr žalovaného o možnosti realizace dublinského transferu nepřezkoumatelný, neboť žalovaný nijak nezohlednil dopady předání z hlediska podmínek pro rodiny s dětmi a nejlepšího zájmu dítěte. Žalovanému v této souvislosti současně vytkli, že vycházel toliko z jediného podkladu a to informace ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 13. 8. 2020, jak bylo výše citováno. Krajský soud na danou věc aplikoval závěry

Nejvyššího správního soudu uvedené v rozsudku č. j. 4 Azs 73/2017 – 29, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že se otázkou, zda lze vůbec rozhodnout o zajištění cizince za situace, kdy zákonný účel zajištění nebude pravděpodobně možné uskutečnit, se zabýval v usnesení č. j. 7 As 79/2010 – 150. Při svých úvahách vycházel ze základního předpokladu, že zajištění jednotlivce představuje citelný zásah do jednoho z jeho nejvýznamnějších základních práv. I za splnění zákonem stanovených podmínek je proto zajištění možné jen za předpokladu, že účel, pro který je určitá osoba omezena na osobní svobodě, bude naplněn. Nebude-li možné zákonný účel naplnit, je správní orgán naopak povinen cizince neprodleně propustit na svobodu. Výslovně konstatoval, že „v případech, kdy bude již v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince zřejmé či pravděpodobné, že účel zajištění, tj. správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince, nebude moci být realizován, nebylo by možné zbavení či omezení osobní svobody cizince považovat za souladné s ústavním pořádkem, s mezinárodními závazky ČR v oblasti ochrany základních práv a podle současného právního stavu ani s citovaným ustanovením návratové směrnice. Lze tedy uzavřít, že správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit, a jak již konstatoval první senát v rozsudku ze dne 15. 4. 2009 č. j. 1 As 12/2009 – 61, učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné.“

14. V označeném rozsudku č. j. 4 Azs 73/2017 – 29 Nejvyšší správní soud dále uvedl, že od svých již dříve vyslovených závěrů nemá žádný racionální důvod se odchýlit. Aplikováno na projednávanou věc, to znamená, že cizinec by nemohl být předán do členského státu určeného podle čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III v případě, existovaly-li by závažné důvody se domnívat, že v tomto státě dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU (čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III). Nejvyšší správní soud dále uvedl, že s ohledem na zásadu vzájemné důvěry členských států EU má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán, existují, příp. jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti. Pochybnosti mohou s ohledem na různorodost konkrétních případů vyvstávat z mnoha okolností a jejich existence proto nemůže být vázána jen na skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti.

15. V rozsudku č. j. 5 Azs 166/2020 – 54 Nejvyšší správní soud uvedl, že při posouzení otázky zohlednění nejlepšího zájmu dítěte při hodnocení potenciality předání cizinců, tj. při úvaze o možnosti naplnění samotného účelu jejich zajištění, je správní orgán povinen zohlednit v rozhodnutí zájem nezletilého dítěte, tedy je povinen na věc nazírat optikou, která bude v co největší míře respektovat potřeby nezletilých dětí. To jinými slovy znamená, že při hodnocení potenciality předání cizinců do Rumunska (pozn. soudu – i v posuzované věci jde o posouzení potenciality předání žalobců do Rumunska) se měl správní orgán zabývat nejen obecnými aspekty rumunského azylového řízení, ale měl se

zaměřit právě na specifika těchto řízení ve vztahu k nezletilým žadatelům o mezinárodní ochranu. Měl tedy zkoumat zejména to, jaké jsou podmínky přijetí nezletilých žadatelů o azyl, jakým způsobem je v příslušném státě s nezletilými zacházeno, jaké jim je poskytováno ubytování, zda je vůbec zajištěna reálná možnost společného ubytování s jejich doprovodem a zda toto ubytování odpovídá potřebám nezletilých dětí a jejich rodin, příp. zda s sebou podmínky v daném státě nenesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, což je logicky potřeba vzhledem k nezletilému hodnotit citlivěji. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že teprve na základě těchto informací měl správní orgán posoudit, zda je předání nezletilého a jeho doprovázejícího alespoň potenciálně možné, konec citace. Krajský soud v dané věci dospěl k závěru, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval toliko obecnými aspekty rumunského azylového řízení. Podmínkami přijetí nezletilých žadatelů o azyl, resp. rodin s dětmi v Rumunsku, jak plyne z citovaných závěrů NSS, se ovšem vůbec nezabýval a podklad, z něhož vycházel, tedy výše uvedená Informace OAMP - azylový systém v Rumunsku ze dne 13. 8. 2020 informace o tom, jakým způsobem je v příslušném státě zacházeno s nezletilými, resp. s rodinami s dětmi, jaké je jim poskytováno ubytování, zda je zajištěna reálná možnost společného ubytování rodin s dětmi, zda ubytování odpovídá potřebám nezletilých dětí a rodin a zda případně podmínky v daném státě nenesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení, neobsahuje. Údaje v tomto materiálu uvedené, byť jsou k posouzení uvedených otázek velmi strohé a nedostačující a popisují stav v roce 2019, spíše vzbuzují důvodné pochybnosti o tom, zda středisko v Temešváru, které má podle uvedené informace OAMP fungovat pro ubytování i rodin s dětmi, a kde žalobci pobývali, odpovídá potřebám nezletilých dětí a jejich rodin, to za situace kdy se v uvedeném podkladě popisuje, že si ubytování stěžovali na štěnice, hmyz a blechy, nízkou úroveň sociálních a hygienických zařízení. Žalovaný se tedy sice potenciální možností předání žalobců zabýval, ovšem pouze obecně, aniž by se zabýval tím, zda předání žalobců jakožto rodiny s nezletilým dítětem je potenciálně možné s ohledem na zájem nezletilého dítěte, tedy při hodnocení potenciality předání žalobců do Rumunska se nezaměřil i na specifika těchto řízení ve vztahu k rodinám s nezletilými dětmi, jaké je jim poskytováno ubytování a zda je zajištěna možnost společného ubytování rodiny s dětmi, zda zařízení odpovídá potřebám nezletilých dětí a jejich rodin, jak plyne z judikatury NSS. V této souvislosti krajský soud podotýká, že ve výše uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud učinil závěr, že netvrdí, že by předávání cizinců do Rumunska nebylo z hlediska tzv. systémových nedostatků možné, resp. že by bylo a priori vyloučené. Nicméně s ohledem na Úmluvu o právech dítěte nelze připustit, aby žalovaný skutečnost o nezletilosti zajišťovaného cizince nezhlednil.

16. Krajský soud proto pro uvedený nedostatek napadená rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
17. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle obsahu spisu žalobcům, kteří měli ve věci úspěch, prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

[Zadejte text.]

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 15. 6. 2021

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně